

Met hout en linnen als na-aper vliegen tussen de buizerds

OLDTIMER ZWEEFVLIEGTUIGEN

Zo'n 25 oldtimer zweefvliegtuigen zijn dezer dagen te gast in Schinveld en gaan daar de lucht in.
© BAS QUAEDVLIEG

Door Benti Banach

Ruim twintig oldtimer zweefvliegtuigen zijn tot en met morgen te gast bij de lokale zweefvliegclub in Schinveld. Mannen en een enkele vrouw vertellen over hun passie totdat een lier ze omhoogschiet. „Eenmaal boven ben je in trance, volledig in het hier en nu.”

SCHINVELD - Kijk, zie je die buizerd klimmen?” Hendrik van Putten wijst naar de roofvogel hoog in de lucht boven de zweefvliegbaan in Schinveld. „Dat betekent dat daar thermiek is, want de buizerd is een goeie thermiekverklikker. Als zweefvlieger kun je dan kiezen, ga ik onder de buizerd of erboven vliegen.” Een paar minuten later cirkelen twee vliegtuigjes door het luchtruim en mengt de buizerd zich bij zijn na-apers. Heel even zijn de kisten en de vogel niet van elkaar te onderscheiden.

Er is geen ruimte voor zorgen, je bent volledig in het hier en nu, want je moet constante alertheid hebben.

Zweefvlieger Hendrik van Putten

De 75-jarige Van Putten komt uit Leiden en is een van de tientallen gasten van de Vereniging Historische Zweefvliegtuigen die tot en met morgen in Schinveld zijn neergestreken. De 25 oldtimers die ze van overal in het land hebben meegenomen zijn hoofdzakelijk van hout en linnen gemaakt.

Triplex

De benaming oldtimer slaat volgens bestuurslid Remco Theunissen van de ontvangende club ELZC op de ouderdom en het materiaal. „Er zit een enkel toestel van aluminium bij, maar bij de meeste is het hout, triplex en een linnen bespanning. En de meeste hier zijn uit de jaren vijftig.”

Het grote verschil met de moderne, kunststof kisten is de glijhoek. Bij de oude toestellen is dat 1 op 17: op honderd meter hoogte kun je zeventienhonderd meter ver glijden. De nieuwe vliegtuigjes kennen een glijhoek van 1 op 50 of meer. Dat is prettiger vliegen want daardoor is het makkelijker nieuwe thermiek te vinden.

De vliegers kunnen gedetailleerd vertellen over de geschiedenis van hun toestel, iedere vlucht wordt namelijk verplicht bijgehouden in een logboek. Maar anders dan bij oldtimers op vier wielen kan geen van hen zwijmelen over het stoere geluid van de motor. Waar zweefvliegers wel van in vervoering raken is het gewichtloze glijden op grote hoogte.

Teamsport

„Het is een ziekte die je rond je zestiende oploopt”, schetst Van Putten. „Het is een heel sociaal gebeuren, je kletst samen en helpt elkaar. Alles om het vliegen heen is heel wezenlijk. Het is dus eigenlijk een teamsport die je alleen doet. Maar uiteindelijk gaat het om het ultieme gevoel van vrijheid. Eenmaal boven ben je trance. Er is geen ruimte voor zorgen, je bent volledig in het hier en nu,

want je moet constante alertheid hebben. Je moeten namelijk letten op andere vliegtuigen in de buurt. Ja, een soort meditatie.”

Jet Lancée uit Elsloo is een van de zeer weinige dames in het gezelschap. „Ik wilde als kind al vliegen. Ik ben op mijn vijftiende begonnen, eerst op Beek en later hier in Schinveld. Het gaat mij om het gevoel van vrijheid boven, de een heeft het in de Himalaya, ik als ik het landschap met alle kleuren om me heen zie en de wolken. Maar je moet steeds je hersenen erbij houden.”

Ook zij benoemt de clubsfeer, het elkaar helpen en tips geven, maar de echte kick zit hem in het vliegen van wolk naar wolk. „Je zoekt de thermiek en als je hem hebt gevonden... Ja, dan word je letterlijk en figuurlijk opgetild. En dan ga je op zoek naar de volgende wolk.”

Ze zou graag meer vrouwen bij de club zien. Wat de zweefvliegers ook kunnen gebruiken is meer jonge aanwas, samen met het steeds vollere luchtruim en de toename van windturbines een andere bedreiging voor het zweefvliegen. „De jeugd heeft hier niet veel mee”, merkt Leendert de Bruin uit Soest bij zijn Schleicher Ka4.

Brommerrijden

Aan de leeftijdsgrens ligt het niet, want je mag al op je veertiende zweefvliegen, twee jaar eerder dan brommerrijden. „Als iemand zich aanmeldt, hebben we een kennismakingsgesprek. Er is een theoriegedeelte waarbij je met een gezond boerenverstand een heel eind komt. Na dertig tot veertig vluchten kan een jongere een solovlucht maken”, vertelt Remco Theunissen, zelf instructeur.

Bij de Limburgse club zitten ook een JSF-piloot en een Apachepiloot, Theunissen zelf heeft het tegenovergestelde beroep, hij zit in het vastgoed. Hij kwam als tiener met zijn vader naar de club. Maar of hij zijn eigen zoon straks ook graag ziet opstijgen, daar is hij nog niet over uit. Gevaarlijk? „Nou, de weg met de auto naar het vliegtuig is een stuk onveiliger. En als er iets gebeurt, is het in negen van de tien gevallen een menselijke fout.”

Leendert de Bruin ziet hoe zijn volwassen zoon door de lier omhoog wordt getrokken en al snel op buizerdhoogte zit. „Kijk, de buizerd doet mee, die kan

het beter dan wij.”